

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök
 reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

július 22. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi s anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkeresé-
 seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Az aratásról.

Nagyfontosságú napok mezőgazdasági országban az aratás napjai mikor a gazda lecsépelel és tető alá hozza gabonáját, egész esztendei fáradságos és nehéz munkájának gyümölcsét. Szivszorongva figyel meg a növényzet fejlődését, a természet csodás ereje által mindig változatos és kifürkészhetetlen alakulását egész éven át, ismer már minden mozzanatot és latolgatja és számítja, mi lehet hasznos vagy káros befolyással fáradságának termésére. A földmivelő ember istenfélő; a hol minden eredmény és balsiker, öröm és bánat, jólét vagy szegénység attól az emberi tehetségen és számításon felül álló hatalomtól függ, mely épít és rombol, természet és ront; a hol az ember minden tehetsége, tudása és fáradsága oly gyakran vall kudarcot a mindennek fölött álló természet alkotásaival szemben: önkéntelenül is ehez fordul az emberi bizalom, a hit, ettől remél mindent és áldásnak fogadja a jó munka gyümölcsét, átoknak a hanyagság következményeit. A mi gazdánk még gyakran hozza összefüggésbe rossz termését lelkiismereti kérdésekkel, büntetésnek veszi az elmúlt esztendő folyamán elkövetett rossz tetteiért és a helyett, hogy megbuzáját jól pácolná, hogy üszög ne legyen benne, földjét műtrágyával táplálná, hogy hozamát emelje, mindent Istentől vár, fatalista, ki előre is megnyugszik abban, a mit a gondviselés jövő esztendőre kiszabott számára és nem érez kedvet arra, hogy saját munkásságával, körültekintő és óvatos műveléssel javítson ott, a hol saját jólétéről, boldogságáról és jó jövőjéről van szó.

Szükségesnek tartom ezeket megjegyezni most, amikor a földművelésügyi miniszter 34 milliós buzatermést helyez kilátásba a tavalyi 41 és a három év előtti 56 millióval szemben. — Kétségtelenül igaz, hogy a gazda van az összes termelési ágak közül leginkább kitéve előre nem látható körülményeknek és viszonyoknak és nem lehet előre számolni minden eshetőséggel, mely a termésre befolyással van. — De véletlen-e az, hogy az egymás szomszédságában levő, klimatikus szempontból csak kivételes esztendőkben különböző megítélés alá vehető birtokokon és falvakban, évről-évre oly következetesen

eltérő termés-eredményeket látunk és minőség szempontjából határos községekben évről-évre oly különböző alakulásokat észlelhetni? Nem akarok nemzetiségi kérdésekbe bocsátkozni, sem a hely, sem az idő nem megfelelő; nem akarom kutatni, hogy a német vagy a tót mivel-e jobban földjét, mint a magyar, a tényen változtatni ezzel nem lehetne; de fájdalom kell hogy fogjon el mindenkit, ha látjuk, hogy hazánk ez igazán áldott földjén a mi földmivelőnk, sajnos, még legnagyobb része, nem képes oly jólétet, nyugodt és biztos megélhetést teremteni magának, mint Németország vagy Hollandia parasztja azt sokkal kevésbé termékeny területén megtette. — Tekintsünk el egészen a házi ipartól, mely mint téli foglalkozás (nálunk sajnos szinte jórésszt ismeretlen fogalom) szintén hozzájárul más országok parasztjainak jólétéhez, figyeljük meg tisztán a föld megművelését külföldön és nálunk és szomorú, kevés vigaszt nyújtó tapasztalatokat fogunk tenni.

Vannak gazdasági iskoláink, sőt főiskoláink is. — Nagy uradalmak fiatalabb gazdatisztjei látogatták is, tanultak és tapasztaltak ott. — De a paraszt, az, kinek leginkább volna szüksége arra, hogy néhány hold földjéből nyugodtan megélhessen, hogy adósságokba keverednie és kevesét is elveszitenie ne kelljen, a paraszt az konzervatív. Jel-szava: „Jó volt apáinknak, jó lesz nekünk is!” és nem látja, míg nagyon is fájdalmasan tudtára nem adják a háza előtt megszólaló dobszóval, hogy a mai kor már többet követel a mindennapi kenyérért, mint gépies, időközönkénti munkát, nemesak imát és megnyugvást a gondviselésben, hanem szaktudatos és körültekintő, következetes működést; nem látja, hogy a föld kifárad, a természeti erőt pótolni kell, ugarnak való hely már nincs, mert akkor szomszédjának bizony az ő földje kellene ugarnak. — Hollandiában, mely a föld intenzív megművelése szempontjából Európában első helyen áll, a legfejlettebb kertészet van, Franciaország szőlőiből huz milliókat évente, — nálunk a Bácskában alig látni néhány (szintén csak legújabb időben létesített) komló-kerten kívül mást buzánál és kukoricánál, Tokajvidéknek pedig fél termőképessége sincs kihasználva.

Itt, népvezér urak, itt van tér a népi igazai boldogulása érdekében tenni vala-

mit, hagyják a szociállista eszmék nagyarányu terjesztését és használják fel inkább rábeszélő tehetségüket itt, a hol okos és céltudatos oktatással segíteni lehet és kell. — Megelégedettség csak ott lehet, a hol jólét van, jólét pedig csak ott, hol szorgalmas és kitartó munka hoz megfelelő gyümölcsöt.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara

Júli. 16-án tartott érdekes üléséről a következő tudósítást közöljük: Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván, az elnöki jelentések során több miniszteri leiratot terjesztett elő a kamara felterjesztéseire adott válaszokról, államsegély adományozásokról, vásáregedélyezésekről stb.

Ezután Perjessy László titkár a kamarai iroda tevékenységéről tett jelentést és beszámolt a *Baja-báttaszéki vasútvonal* megnyitásával kapcsolatosan megindított mozgalomról és azon országos értekezletről, mely a déli és délkeleti kamarák és más kereskedelmi és ipari érdekképviseletek részvételével a vidéki kereskedelmi gócpontok érdekeinek védelme céljából Szegeden tartatott. Jelentést tett továbbá arról, hogy a kamara képviselőiben több fontos szaktanácskozáson vett részt, Szabó Gyula másod titkár pedig júniusban hosszabb tanulmányutat tett Ausztriában és Németországban a cipőgyártás, munkásviszonyok, kamarai szervezetek és kézművesipar helyzetének tanulmányozása céljából. — Tapasztalatairól írásos jelentést tesz a kamarának.

A napirend tárgyai között elsőnek a *közutakról és vámokról* szóló törvényjavaslatot tárgyalta a kamara. Hangsúlyozza, mennyire el volt eddig közut tekintetében hanyagolva az Alföld, sürgeti ennek orvoslását.

A törvényjavaslatban az egyenes adó után kivetni javasolt százalékos utadókuicsot igen magasnak találja, a régi kules fentartását ajánlja, avagy az egyenes adótól teljesen függetlenül az uthasználat mérvének és az abból eredő haszonnak figyelembevétele mellett egyénekenkénti utadókuicsot hoz javaslatba. Az esetleg felemelt utadókuics mellett sürgeti a vámok teljes eltörlését. Fentartása esetén annak mérséklését. — Kívánja továbbá az egyenlő teherviselés elvének érvényesülését, az utadó- és vámentességek teljes eltörlését. — Végül sürgeti az utak közigazgatásánál minden kérdésben az érdekeltség meghallgatását.

Tárgyalta továbbá a *találmányi szabadságmakról és az ipari minták oltalmáról* szóló törvényjavaslatokat. — Az elsőnél a peres eljárás és jogorvoslatok egyszerűsítését, a másodiknál a decentralizált lajstromozás fentar-

BOGDÁNY és TÁRSA

Budapest,
 VI. Dalnok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy a nyári ujdonságok leuge selyem szövetekben: mint Eolienne, pouplin, ottoman, marquissette, valamint bat-tisztok, ruhavásznak, shantung, tussor, foulard, madeirahimzések, síma és himzett piquékermék, francia percaikok és delaineek-béleértve a legutolsó hetek kreációit is — raktárra érkeztek és a cég nagyszámu kirakataiban kerülnek folytatólagosan kiállításra.

tását kívánja s ezenkívül sok részlet módosi-tására tesz javaslatot.

A napirend többi tárgyai között elhatá-rozta a kamara, hogy belép a kereskedelmi és iparkamarák nemzetközi szervezetébe és felterjesztést tesz, hogy a konzuli hivatalok a bélyeg portó megtérítésének kötelezettsége nélkül válaszoljanak a hazai kereskedelmi és ipari érdekeltség részéről hozzájuk intézett megkeresésekre.

Véleményt szolgáltatott ezután a kamara a szabadkai Ludaspusztán és Tompapusztán létesíteni kívánt hetivásárok ügyében, Szeged város partjavadalmi díjszabásának és vásári helypénzszedési szabályrendeletének meghosz-szabítása tárgyában és Hódmezővásárhelyt érdeklően a vásári rendtartás módosítása iránt felmerült kívánságok ügyében.

Behatóan tárgyalta ezután a teljes ülés a baja-báttaszéki vonal megnyitásával összefü-gő vasuti tarifális kérdéseket és elhatározta, hogy állást foglal a budapesti érdekeltség azon mozgalmával szemben, mely tarifális kedvez-mények kieszközlése által paralizálni célozza azokat az előnyöket, melyek az új vonal meg-nyitásával a déli és délkeleti országrészekre hárulnának. Evégből az érdekelt vidéki keres-keletmi és ipari képviselőkkel együttesen részletes emlékiratot terjeszt a kormány elé, kifejtve ebben a vidék jogos igényeit.

Elhatározta még a kamara, hogy a vidéki nyomdatulajdonosok orsz. szövetségének ké-relme folytán felterjesztést tesz egy grafikai szakiskolának Szegeden való létesítése érde-keben és lépéseket tesz Pálffy Dániel beltag indítványa érdekében, hogy rövidebb időre és kisebb körzetekre terjedő vasuti bérletjegyek is kiadassanak.

Tanügy.

Iskolai Értesítők.

IV.

Az áll. polgári leányiskola ez idei Értesi-tője immár a 33-ik tanévről számol be s azt egy évre szabadságot Nemessányi Adél igazgató helyettese, Bakonyi Hugó állította össze. Az Értesítő — mely más években mindannyiszor egy-egy érdekes és tanulságos tanügyi kérdést fejtegetett, ezuttal jobbra száraz adatok fel-sorolására szorítkozik. A megszokott bevezető értekezés helyét ezuttal a polgári leányisko-láknak 1908/9. tanévtől kezdve életbeléptetett új tanterve foglalja el, mely úgy a rendes mint a rendkívüli tantárgyak anyagát sorolja fel osztályonként. A köteles órák heti száma I—III. osztályokban 26, a IV-ben pedig 28, amelyekhez még 4—4 óra járul hetenkint a II—IV. osztályokban a francia nyelvből mint rendkívüli tantárgyból. Ugyane fejezet alatt szerepel a latin nyelv is mint rendkívüli tan-folyam tananyaga és az öt ízben rendezett, a tanulók ismeretkörének bővítését célzó *Uránia-előadások*. A kézimunka-tanfolyamról hiányzik az értesítés, mivel az a közönség közömbös-sége és a jelentkezett 5 tanuló csekély száma miatt, be lett szüntetve. Az iskolai gondnokság Belohorszky Gábor elnökből, Bakonyi Hugó jegyzőből, Nemessányi Adél gondnokból és Dr. Ámon Pál, Molnár Hugó, Dr. Pap Ignác, Dr. Szlezák Lajos, Kron Richárd, Niedermayer Gyula és Pusibrk Vazul tagokból állott s

Faragó János tanfelügyelő és Baranyai Gyula min. iskolalátogató szaktanfelügyelő mellett ez a gondnokság gyakorolta az iskola felügyele-tét. A tantestület Nemessányi Adél igazgatón kívül 2 rendes tanítóból, 8 rendes, 2 segéd-tanítóból, 4 óraadó tanerőből és 5 hitokta-tóból állott, akik mellett még 4 tanerő műkö-dött mint a külön tanfolyamok vezetői.

Az osztályonként és tantárgyankint bemu-tatott tananyagot a tanulók érdemsorozata követi. E szerint beiratkozott a 4 osztályba, melyek mindegyike párhuzamos volt, 277 ren-des és 54 magán tanuló. Az év végén osztá-lyozott tanulók közül 57 kitünő, 78 jeles, 75 jó, 30 elégséges, 1—2 tárgyból elégtelen, tehát javító vizsgálatra bocsátatik 12, több tárgyból elégtelen s ezért osztályismétlésre utasítatik 12, ami általában jó eredményt jelent. Ugyancsak a statisztikai adatokból tud-juk meg, hogy 73 tanuló 277 ingyen tanköny-vet kapott 490·2 k. értékben.

Az iskola rendelkezésére álló alapok kö-zül a segélyalap 3000 k., a turistaalap 794·08 k., a gazdasági alap (gazdasági telep létesítésére) 1067·22 k., a Gräff-alap 170 koronát tesz ki. A tanulmányi alpból 230·86 k. fordítatván kirándulásokra, a 42·14 k. felesleg a turista alaphoz csatoltatott.

Az iskolai vagyont illetőleg, a tanítói könyvtár vétel utján 53 kötetrel szaporodott 3008 95 k. értékben, míg az ifjúsági könyvtár 870 kötetből áll s a szegény tanulók könyv-tára részint vétel, részint ajándék utján 108 kötetrel gyarapodott.

Az 1908/9. tanév történetét felölelő ada-tokat utolsó fejezetül a jövő tanévre szóló tudnivalók követik.

HIREK.

Rendkívüli közgyűlés. Vár. törvényható-ságunk tegnap, jul. 21-én Dr. Demetrevits Vladimir polgármester elnöklete alatt rendki-vüli közgyűlést tartott következő tárgysoro-zattal: 1. Kereskedelmi miniszteri leirat a vámsorompók kihelyezése tárgyában. 2. Tanácsi előterjesztés Szlankamenacz Áca és Ráda kér-vénye tárgyában a Pirosi és Lovag-utca sar-kán utca szabályozás céljából közterület átengedése iránt. 3. Tanácsi előterjesztés a II. Rákóczi Ferenc utcában Gál Ödön dr.-nak 8. és 10. számú telkéből utcaszabályozás céljából terület megszerzése tárgyában. 4. Tanácsi előterjesztés Bernold Lipótnak vár. terület el-idegenítése iránti kérvénye tárgyában. 5. Ta-nácsi előterjesztés a szemészeti pavillon mun-kálatainak biztosítása tárgyában. 6. Tanácsi előterjesztés a közvilágítás kiterjesztése tár-gyában. 7. Tanácsi előterjesztés a gőzhenger kicserélésének biztosítása tárgyában. 8. Tanácsi előterjesztés a nagyret felmérése és ezzel kapcsolatban a többi vár. birtokok törzsköny-vezése ügyében. 9. Tanácsi előterjesztés a kirakodó vásárnak az állatvásár helyére leendő visszahelyezése tárgyában.

Hangverseny beléptidj nélkül. Az „Uj-vidéki Polg. Magyar Daloskör“ f. évi július 24-én szombaton est Idei Illés-féle vendéglő-ben (Epres-utca 31. sz.alatt) *társasvacsordval egybekötött hangversenyt* rendez. *Beléptidj nincs.* Egy teríték (gulyás és turós csusza)

ára 1 kor., a kitünő bor literje 60 fillér. Amint látható, igen jó és olcsó multság lesz; akik részt ohajtanak venni, azok péntekig jelent-kezzenek, hogy a rendezőség a kellő meny-nyiségü ételről gondoskodhassék. A zenét Máriássy Miska hirneves zenekara szolgáltatja.

Mechanikal Kendergerebenező és Kár-tológár Brüll F. F. betéti társaság címén az ujvidéki „Magyar Textilipar“ a következőket írja: „Fenti cégből kölcsönös megegyezés folytán az eddigi betéti társtagok és pedig *Ujvidéki Jakarékpénztár*, Balassa Henrik és Czeypek József István betéti összegükkel, 70.000 koronával a cégből kiléptek. Ezen összeget a cég beltagja, *Brüll F. F.* vette át. A betéti társaságban ezek után csak a Felten és Guillaume Köln cég vesz részt, mely betét összegét 150.000 koronára felemelte, úgy hogy a betéti társaság Brüll F. F. beltag 100.000 koronájával tejesen befizetett 250.000 korona betéti összeg fölött rendelkezik. A céget úgy mint eddig, Brüll F. F. beltag fogja képviselni és jegyezni. E tranzakciót mi már hetekkel ezelőtt jeleztük lapunkban és szívből üdvözlöljük Brüll F. F.-t a sikeres kivitelhez. Brüll aránylag rövid idő alatt tudott nagy szakképzettsége és agilitása következtében a magyar kenderiparban elsőrangú pozíciót elnyerni, a hazai fonógyárak úgy, mint a kül-föld nagy gyárai igen élénk összeköttetést tartanak fen az ujvidéki gyárral, melynek főnöke különben is a kender-kivitel nagy arányokban üzi és a külföldön tisztességes üzletvezetés következtében, a magyar ken-derkivitel emelte és tekintélyt szerzett, amely a különféle obskurus elemek beavatkozása következtében az utolsó években a külföldön bizon letünőben volt.

Az ujvidéki espereskerület kat. papsága Csurogon tartotta szokásos papi tanácskoz-mányát Kirschbaum Lajos esperes elnöklete alatt. E gyűlésen főleg a kerület vallási vo-natkozású ügyei kerültek tárgyalásra, de határozatba ment azonkívül, hogy a kerület papsága mint testület is belép a kat. Sajtó-egyesületet alapító tagjai sorába.

Oirkusz. Schmidt Mihály cirkusza e hó 20-án tartotta bemutató, diszeladását. Akár a cirkusz időjöttét megelőző jó hirnek tulaj-donitsnk, akár azon körülménynek, hogy na-gyobb cirkusz már régebben nem fordult meg Ujvidéken s a közönségünk meg nagyon ked-veli a látványosságot: tény, hogy ez első estén a cirkusznak eléggé tág és jól szellőzött he-lyisége zsufolásig megtelt, annyira, hogy ezren felül nézték végig az előadást és még sokan kiszorultak. Az előadás lefolyása minden te-kintetben igazolta Schmidt igazgató társulatá-nak jó hírnevét; társulata csupa elsőrangú erőkből, művészekből áll, lovai kitünően ido-mitvák. Maga az igazgató és neje mint kiváló lóidomitók mutatkoztak be; Erzsi k. a. mutat-ványai az arany oszlopon nagy ügyességre vallanak, Gautier Emil mint lawn-tennis jong-lier lóháton, Ms. Katharina k. a. mint voltige lovarnó, Romano Drexler mint jokei műlovar egyaránt nagy sikereket és tetszést arattak. A bohócok is igen ügyesek, de az est fény-pontját Klatt fivérek ugró akrobaták mutat-ványain kívül The Claeres — 2 férfi s 1 nő hármas tornászata a nyujtón képezte. Mutat-

ványaik a
keltők s eh
láttunk. A
mondhatjuk
demli a pár

Ebmar

1—2 ebmar
naptól kedd
dacára hog
zárlat, dacá
fogdosnak ö
rendőrfőkap
kedesei daa
sem tud va
már kutya
taná megkö
és pórázon
sége egyfel
sok, a kőbe
arra indított
hogy a törv
vényt szer
előidézett
szabadon ke
sását, kiirtá
u. valóságos
rendőrfőkap
mellett 50—
a város kül
előzetes fig
találtak.

Kiállit

mánt király
London, Pá
grád és a v
Ujvidéken
ios-utca 37
rab remek
mánt éksze
elárusítva:
kendőtük, k
lók, koljek,
csattal, férf
összes éksz
szítve, hogy
tudja külö
és oroszors
az összes n
olcsó áron
városokban
itt csak 2 f
1 forintba
ritkán fordu
latos tehát
nélkül meg
ideig tart.

Egyház

Dszbenedek
tóról Bkert
Szabadka s
Lajos Jeme
Mélykutról
hegyesről J
ból Szenttar
Jemerinbe,
Sütő János
Mihály Fu
Paripásról J
Péterrévere,
polyára, Lél
sz. Sziv ple
Soltvadkertr
ségben. Az
Bajmokra, C
ger Antal B
Kertész Józ
tiesre, Gonc
káplánoknak

ványaik a szó szoros értelmében bámulatot keltők s ehhez hasonló tornászatot még nem láttunk. A bemutató előadás után bátran mondhatjuk, hogy Schmidt cirkusza megérdemli a pártolást.

Ebmarás — ebzárlat. Alig mulik el nap 1—2 ebmarás bejelentése nélkül. Most vasárnaptól keddig is három újabb eset fordult elő, dacára hogy az idén már ötödikben van ebzárlat, dacára hogy naponként 20—30 kutyát fogdosnak össze. A törvény szigorú rendeletei s rendőrfőkapitányságunk ismételt, erélyes intézkedései dacára, a közönség egy része sehogy sem tud vagy nem akar beletörődni, hogy ha már kutya nélkül nem lehet el — otthon tartaná megkötözve, az utcán pedig szájkosárral és pórázzal vezetné. A közönség nem törődöm-sege egyfelől, másfelől pedig a sűrű ebmarások, a kóbor és gyanús kutyák nagyszáma arra indította ifj. Jójárt János rendőrfőkapitányt, hogy a törvényes rendelkezéseknek teljes érvényt szerzendő és a sűrű ebmarások által előidéztet bajokat megszüntetendő, az utcán szabadon kóborló összes kutyák összefogdosását, kiirtását rendelte el, sőt e hó 20-án d. u. valóságos ebvadászat volt, mely alkalommal rendőrfőkapitányunk személyes ellenőrzése mellett 50—60 kutyát lőttek agyon, melyeket a város külperiferiáján, telepeken stb. *külön előzetes figyelmeztetés* dacára is, szabadon találtak.

Kiállítás Ujvidéken. Amerikai gyémánt király (központja Newyork, fióküzletei London, Párizs, Berlin, Bécs, Budapest, Belgrád és a világ minden nagyobb városaiban), Ujvidéken *Winkle-féle házban Kossuth Lajos-utca 37. szám.* Több mint 100 ezer darab remek kivitelű párizsi és amerikai gyémánt ékszer utánzatok vannak kiállítva és elárúsítva: ugymint gyűrűk, broszok, nyakendőtűk, karkötőtűk, kézelő-gombok, fülbevalók, koljok, kalaptűk, cigarettaszopókák, övek csattal, férfi- és női órák és láncok, stb. Az összes ékszerek olyan remekül vannak elkészítve, hogy ritka az a szakértő, aki meg tudja különböztetni a valóditól. Több amerikai és oroszországi fióküzletei feloszlatása miatt az összes még raktáron levő áruk bámulatoltságra kerülnek elárúsítva. pd. a melyek városokban 4 forintért lettek eladva, most itt csak 2 forint és ami 2 forint, az itt most 1 forintba kerül. Miután ily kedvező alkalom ritkán fordul elő az életben: mindenkinek ajánlatos tehát, ezen kiállítást vétel kötelezettsége nélkül megtekinteni. A kiállítás csak rövid ideig tart.

Egyházmegyei hírek. Greinich Ferenc Dszbenedekről Kecelre, Koleszár Endre Akasztóról Bkertesre, Gauder István Bajmokról Szabadka sz. Teréz plébániára, Czeizlinger Lajos *Jemerinből* Mélykutra, Csincsek Antal Mélykutról Kishegyesre, Kazinczy Imre Kishegyesről *Jemerinbe*, Böde József *Temerinből* Szenttamásra, Szabó István Szttamásról *Jemerinbe*, Klein Lőrinc Órszállásról Regőcérre, Süttö János Regőcéről Órszállásra, Werner Mihály *Futakról* Paripásra, Jungert Péter Paripásról *Futakra*, Mészáros Pál Topolyáról Péterrévére, Farkas Lajos Péterrévéről Topolyára, Léh Mátyás Bácsszentivánról Zenta sz. Sziv plébániára, Erdődy Gyula Uszódra Soltvadkertre helyeztettek át kápláni minőségben. Az ujmisések közül Kanyó Lajos Bajmokra, Czikk Ignác Bácsszentivánra, Berger Antal Béregre, Bohnert Péter Vaskutra, Kertész József Gombosra, Steécz János Militicsre, Gonczlik Kálmán Horgosra küldettek káplánoknak.

Egyleti jubileum. A kalocsai kat. legényegylet f. évi augusztus havában ünnepli 50 éves fenállását. Ezen évforduló alkalmából nagyszabású ünnepélyek lesznek és augusztus 15—23-ig kiállítás. A védnökségre Fernbach Károly vármegyei főispánt kérték fel, ki e tisztséget készséggel elvállalta.

Vásár-hirdetmény. A legközelebbi kulai országos vásár 1909. augusztus hó 1—2-ik napján lesz megtartva, melyre állatok, *vészmentes* helyekről való felhajtása meg van engedve.

Zomboriak Fiumében. A zombori Rákóczi-asztaltársaság négytagú küldöttsége a múlt héten meglátogatta a fiumei Rákóczi-asztaltársaságot. A két asztaltársaság vegyes ajku honpolgárok között Rákóczi emlékének tisztelésén kívül hazafias és jótékonyági dolgokkal foglalkozik s terjeszti a magyarság eszméjét azokon a helyeken, ahol arra leginkább szükség van. Fiume nevezetességeinek megtekintése, hazafias és alkalmi beszédek mindkét részről, töltötték ki a programot s bucsuzóul az a kölcsönös fogadalom, hogy a *magyar ipart* pártolni fogják.

Tanulmányi kirándulás. A topolyai Gazdakör e hó 19-én két napra tervezett kirándulást rendezett a szerémségi vrdniki kőszémbánya megtekintésére. E kirándulásban résztvett a kerület országos képviselője, Dr. Balogh Ernő is.

A szabadka-bajai vonal elsőrangusítása. A kereskedelemügyi miniszter a szabadka-bajai vonalat elsőrangusítja s már most széleskörű intézkedéseket fogantat, hogy a terv gyorsan és minden technikai akadály nélkül megvalósítható legyen.

Öt wagon buza a föld alatt. Csóvity Jakab csantavéri zsellér nagy vagyonhoz jutott a napokban. Gödröt ásott a háza udvarán s ásás közben észrevette, hogy a talaj nagyon puha, tehát vigyázva dolgozott tovább. Egyszerre csak buzaszemek jöttek napvilágra s nemsokára egy régi gabonásverem tárult fel előtte, amely talán 100 éves is lehet már s jóllehet a föld alá vermelt buza nem is olyan jó, mint az 1—2 éves, de a buzaárak mai drágasága mellett, a körülbelül 5 wagonra becsülhető gabona 15,000 koronát is megér, ami a szegény zsellért egyszerre gazdaggá teszi.

Nem lesznek már lezárt fülkék a vasuton. Az utazóban eddig sokszor felfortt az epe, midőn sok utas lévén egy-egy vonaton, három-négy fülkét is lezárt a kalauz, mert abban egy ellenőr fog utazni, vagy már benne is aludt. Hiába volt minden kérés, rimázkodás, fenyegetés, káromkodás, a kalauz ki nem nyitotta a fülkét, mert ráparancsoltak, hogy a fülke nem az utasoknak való, hanem „szolgálati“ fülke. S a legtöbbször az egész utvonalon üresen volt lezárva. Most az államvasutak elnök-igazgatósága szigorú rendeletben megtiltotta a vonatokon bármely fülkének lezárását, melyre az utasok igényt tartanak. A fülke bezárásáért bejelentett panaszokat a legkíméletlenebbül fogja elintézni. Végre a magyar vasut részéről is tapasztal a közönség egy kis kíméletet.

Megbűnhődött állatkinzó. Fajka Pál zentai lakos Kolompár cigánytól lovat vett a vásáron, valóságos gebét, melyet nagynehezen tudott hazaszállítani, annyira el volt már gyöngülve. Fajka mindamellett, alig hogy otthon volt, újra befogta és kikocsikázni akart vele. De a ló nem bírta, mire az új tulajdonosa ugyancsak rákezdte az állatkinzásnak beillő ütlegelést. A gebe egy ideig csak türte,

míg nem türelmét veszítve, hasba rugta Fajkát, úgy hogy az másnap meghalt. De ugyanakkor a megkínzott cigány ló is kimult.

Az államvasutak új díjszabása. A máv új díjszabása ez évi október hó 1-én lépett volna életbe. Így tervezték a kereskedelemügyi miniszteriumban. Ujabban azonban megváltoztatták ezt az elhatározást s október 1-e helyett 1910. január hó 1-én lép életbe: ugyanakkor, amikor Ausztriában is, az osztrák államvasutak vonalain életbe lép az új díjszabás.

„A Házi orvos“ népszerű egészségügyi folyóirat július száma gazdag tartalom és érdekesség tekintetében felülmúlja az eddig megjelent számokat is. Különösen ki kell emelnünk Dr. Fürst Zsigmondnak: „A vasúti higiéniről“, Dr. Bród Miksának, a jeles tollu szakírónak: „A adogásról“ és Dr. Szántó Manónak: „A pályaválasztásról orvosi szempontból“ stb. c. nagyobb értékesítését. A Nemes-Keve“ cím alatt a „Tárca“ rovatban közölt hygienikus elbeszélés folytatása, a „Különféle“ rovat érdekességei, szóval a lapnak minden egyes közleménye méltán tarthat számot arra, hogy a művelt magyar közönség élvezettel fogja olvasni azt. Érdeklődéssel várjuk a kilátásba helyezett „Házi orvos“ olcsó könyvtárát, amelyről való prospektust és első számát a lapban találja meg az olvasó. Csekély 2.40 k. az előfizetési ára egy évre, amelyet a legszűkebb anyagi megerőltetés nélkül áldozhat bárki arra a nemes célra, amelynek szellemében „A Házi orvos“ működik. Mutatványszámot szívesen küld „A Házi orvos“ kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

Egy Panama szalmakalap

18—19-ére éjjel a „fehér hajó“ vendéglőben, egy fekete kemény kalappal el lett cserélve; kérem azt, akinél a Panamakalap van: visszacserelelheti saját kalapjával fent nevezett vendéglő tulajdonosnál. 1—1

Eladó. A Duna kö- Eladó.

rülő szőlőtelepen mintegy 1/3 hold nemes füzes termése előnyös áron eladó. Idel Illés.

Magyar levelezőnő,

ki az összes írógépek kezelésében jártas, vitagyorsíronő, ki hosszabb irodai gyakorlattal is rendelkezik, állást keres.

Cím Eötvös Pálnál B. J. Fülék Nógrád megye).

Kiadó lakás.

Bercsényi Miklós-utca 11. sz. alatt egész ház, mely áll: *hat szoba, konyha és mellékhelyiségekből, valamint istállóból* és magtárból, azonnal kiadó. Lakás, istálló és magtár esetleg külön-külön is kiadó.

Értekezhetni d. e. 8—12 és d. u. 3—6. *Kenyér-utca 55. 1—3 Mandlcs Vladimír.*

Gőztéglagyár.

Fraunhoffer, Marx és Schneider Ujvidéken ajánlják legjobb minőségű és szép kivitelű *fali-, gép-, kut-, lépcső-, kövezőtéglákat és cserepeket*, francia biztonsági duplahornyú szélfogóléccel ellátott *átfedő tetőcserép* és a hozzávaló *kupcserép* kátrányozott és anélkül 2020. szám stb. a legolcsóbb napi árak mellett.

Megrendelések alkalmával kérjük a nagyérdemű közönséget megbizottunkhoz, **Profuma Károly** urhoz (*Zrínyi Ilona, ezelőtt Kigyó-utca 14. sz.) fordulni.* 8—10

Keresek augusztus elsejére három vagy négy szobás lakást, lehetőleg a belső városban.

Értesítéseket kér **MAYER JÓZSEF**
Ferencz Józseftér 2.

Matkovits

szobafestő
és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEPLOMHÁZ.

Egy

4 szobás lakás lehetőleg magán ház a belváros területén, november 1-re bérbevételekre kerestetik.

Bővebbet a szerkesztőségben. 3—3

Eladó teljes bádogos üzletfelszerelés.

Tudakozódhatni
Karlócán

Petrász Iván,
r. k. sekrestyénél.

15089. szám.

Kig. 1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa az új városi artézi fürdő berendezéséhez szükséges butorok beszerzése céljából 1909. évi július hó 31-én délelőtt 11 órakor a városház kis tanácstermében nyilvános írásbeli versenyárgyalást tart.

Csak a hivatalosan megállapított ajánlati minta és annak mellékletét képező jegyzék kitöltésével szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatok borítéka következő felírással látandó el: „Ujvidék szab. kir. város tanácsának Ujvidék. Ajánlat az 15089/kig. 1909. számú versenyárgyalási hirdetéssel kiírt artézi fürdői butorzat szállítása ügyében.”

Felhívtnak vállalkozni szándékozóknak, hogy a város házi pénztáránál készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban előzőleg már bánatpénzül letett 300 (háromszáz) koronás nyugtával vagy postai feladóvevénnyel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1909. évi július hó 30-ik napjának déli 12 órájáig a városi tanács iktató hivatalába nyújtsák be.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők és azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A hirdetés, a szállítási feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező jegyzék a hivatalos órák alatt a város gazdasági ügyosztályában megtekinthetők és érdeklődőknek meg is küldetik, ugyanezen ügyosztály-

ban a szállításra vonatkozó szóbeli felvilágosítások megadatnak.

Azon pályázók, akik a városi hatósággal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Az ajánlattevők ajánlataikkal az odaitélés jogerőre emelkedéseig kötelezettségben maradnak.

A város közönsége fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó butorszükséglet 8—10.000 koronát tesz ki és a szállítási feltételekben van részletezve.

Ajánlatban a szállítási határidő az ajánlat illető részének kitöltésével pontosan megjelölendő.

Megjegyezzük, hogy a fürdőnek mentől sürgősebb berendezése a város közönségének fontos érdekét képezi, miért is felhívtnak ajánlattevők, hogy lehető rövid szállítási határidőt ajánljanak fel.

Ujvidék szab. királyi város tanácsának 1909. évi július hó 12. napján tartott üléséből.

2—2 Dr. Demetrovits, polgármester.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
elegendő, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

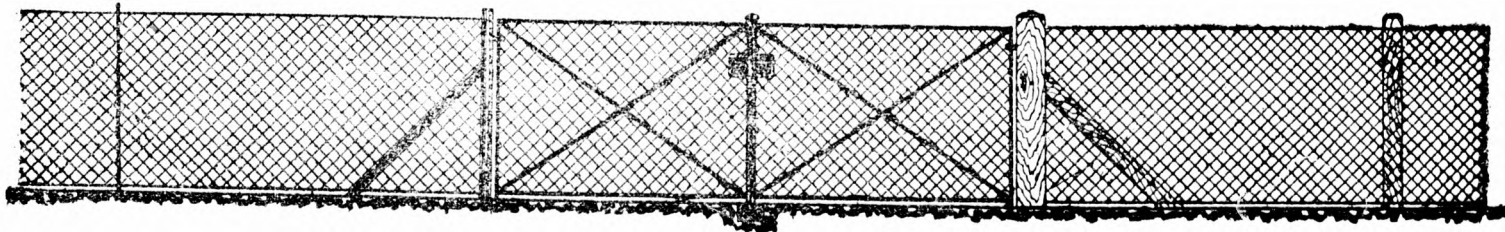
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarát stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az **előny**, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentősek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

OLCSÓ SODRONYKERÍTÉS!
Sodrongépfonatok vas- és horganyzott sodronyból,
a sodrony vastagsága és fonatúrbség szerint négyszögméterenként
30 fillértől feljebb K. 1:20-ig.

WITZ FERENCZ,

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

sodrony-szövet-, fonat-, rács-, matracz- és szitaárú-gyár

UJVIDÉK Buzatér 15.

Képes árjegyzék és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Szolid, gyors és pontos kiszolgálás!